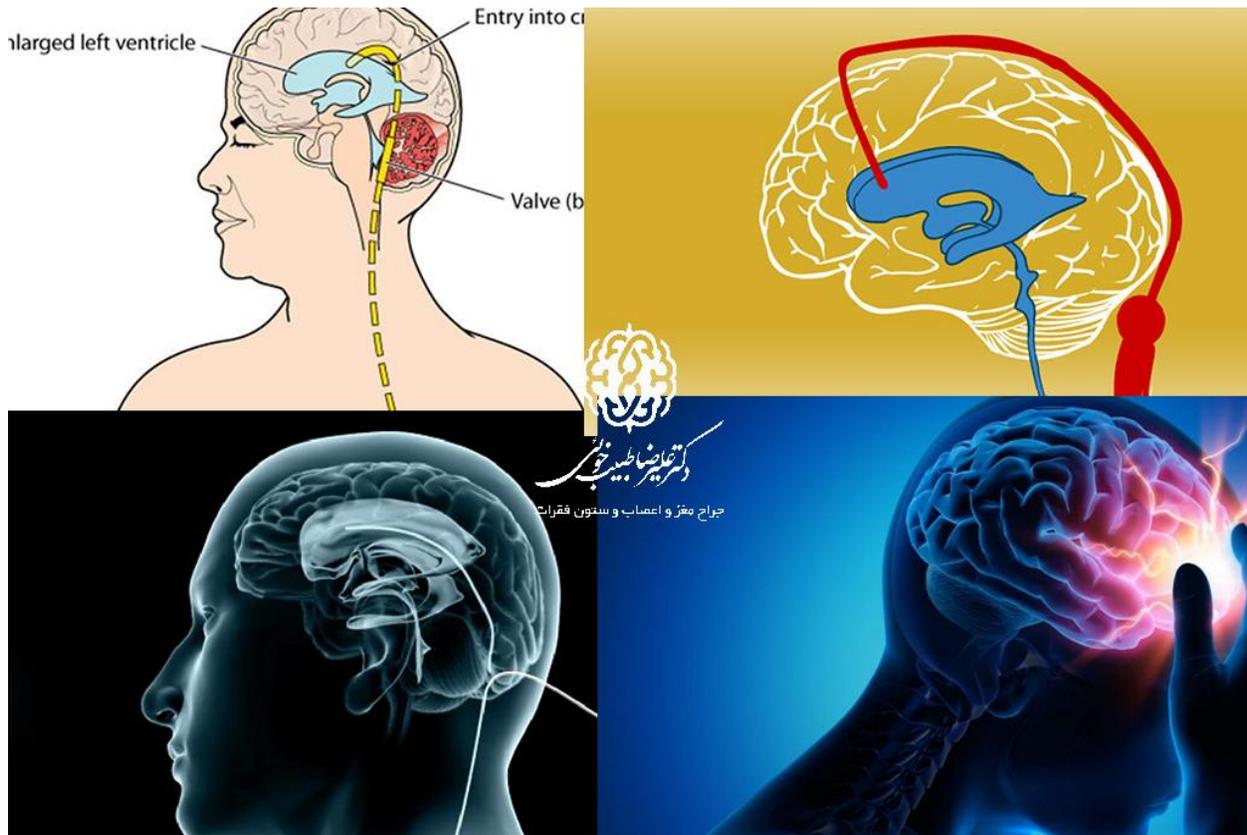

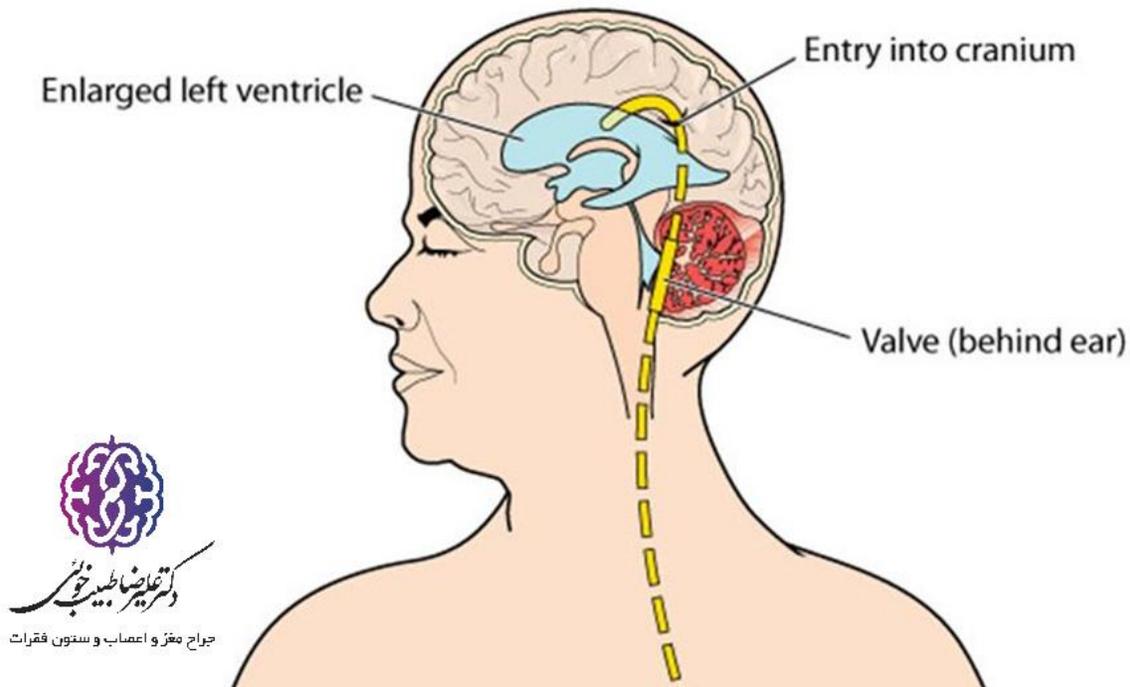
جراحی شنت مغزی چیست؟

شنت گذاری یا شانت گذاری به عملی گفته می‌شود که طی آن یک لوله درون مغز و مجسمه برای خروج مایع مغزی نخاعی یا مایعات اضافی مغزی نصب می‌شود. این روش برای درمان برخی اختلالات مغزی و عصبی مانند هیدروسفالی که معمولاً با افزایش فشار مواد سیال مغزی همراه است، استفاده می‌شود. شنت مغزی شامل سه قسمت اصلی است: دو لوله بلند و کوتاه و یک دریچه. لوله کوتاه توسط بهترین جراح مغز و اعصاب ایران درون مجسمه جای می‌گیرد، لوله بلند به نواحی شکمی برده می‌شود و دریچه بیرون سر قرار می‌گیرد تا با توجه به حجم مایعات اضافی آن‌ها را به بیرون هدایت کند. با نصب شنت مغزی، فشار مواد اضافی مغزی کاهش می‌یابد و علائمی مانند سردرد شدید، تهوع، استفراغ و تشدید مشکلات عصبی، بهبود می‌یابد. عملیات نصب شنت مغزی معمولاً جراحی نسبتاً ساده‌ای است و می‌تواند زندگی روزمره فرد را بهبود بخشد. البته همیشه قبل از تصمیم‌گیری در مورد شنت گذاری، بهتر است با جراح مغز و اعصاب مشاوره کنید و در مورد مزایا، معایب و ریسک‌های مربوط به این روش اطلاعات کافی را به دست آورید.

جراحی شنت مغزی چیست؟

شنت مغزی یک روش جراحی است که برای درمان برخی از مشکلات مغز و سیستم عصبی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این روش با استفاده از یک لوله کوچک زیر پوست سر، مایع اضافی نخاعی را از منطقه‌ای که فشار زیادی دارد به منطقه‌ای که فشار کمتری دارد هدایت می‌کنند. علل مختلفی می‌تواند منجر به لزوم استفاده از شنت مغزی شود. برخی از این علل شامل تشکیل پلاک در کانال‌های سیال نخاعی، تومور مغزی، هیدروسفالی و ضربه مغزی می‌شوند. با اجرای روش شنت مغزی، می‌توان فشار درون سر را تنظیم کرده و علائم مشکلات مغزی را بهبود بخشید.

شنت مغزی چیست؟

برای جراحی شنت مغزی می‌بایست شناسایی نقطه‌ای ورود لوله و ایجاد یک پیوند سه گانه بین مایع مغزی نخاعی، لوله و دستگاه دریچه شنت انجام گیرد. این روش با استفاده از تکنیک‌های جراحی پیچیده صورت می‌گیرد و نیاز به تیم پزشکی متخصص و تجهیزات پزشکی مناسب دارد. استفاده از شنت مغزی فواید قابل توجهی برای بیمارانی دارد که از مشکلات مغزی رنج می‌برند، زیرا باعث بهبود علائم و کاهش فشار درون سر می‌شود. این روش معمولاً تحت نظارت مداوم پزشک انجام می‌گیرد و نیاز به پیگیری‌های دوره‌ای برای ارزیابی و تنظیم سیستم شنت دارد.

انواع شنت مغزی

شنت مغزی، یکی از تکنولوژی‌های پیشرفته در حوزه علم مغز و اعصاب است که به منظور درمان برخی از مشکلات مغزی و اختلالات عصبی استفاده می‌شود. انواع شنت مغزی بر اساس نوع بیماری و تشخیص پزشک مورد استفاده قرار می‌گیرند:

1. شنت مغزی شکمی

رایج‌ترین شنت مغزی، نوع شکمی آن است که یک لوله درون جمجمه و لوله دیگر آن از طریق قفسه سینه به شکم متصل می‌شود. هرگاه حجم فشار مایع درون مغزی زیاد شود، اضافات مایع به سمت شکم هدایت می‌شود تا جذب گردد.

2. شنت قلبی عروقی

اگر پزشک تصمیم به استفاده از شنت قلبی بگیرد یک سر لوله را درون مغز و سر دیگر را به سرخرگ قلب متصل می‌کند. در چنین وضعیتی مایع نخاعی با ورود به سرخرگ قلب همراه جریان خون شده و جذب می‌شود.

3. شنت کمری

در استفاده از شنت کمری یک سر لوله در میان مهره‌های کمر تعبیه می‌شود و سر دیگر آن به داخل شکم هدایت می‌گردد. با فشار مایع نخاعی در ستون فقرات، اضافی آن به سمت شکم هدایت شده و جذب می‌شود.

تشخیص نیاز به جراحی شنت مغزی

برای تشخیص صحیح و تعیین اینکه آیا شنت مغزی مناسب برای شما است یا خیر، نیاز به مشاوره و همکاری با تیم پزشکان متخصص دارید. برای تشخیص درست، پزشک معالج نیازمند بررسی جامع تاریخچه پزشکی، ارزیابی فیزیکی، تست‌های تصویربرداری و سایر مطالعات تکمیلی است. این مطالعات شامل انجام ام آر آی و سی تی اسکن از مغز و ستون فقرات، آنژیوگرافی و آزمایش‌های لازم است. بهتر است با چند نورولوژیست مشورت کنید، پس از تشخیص، تیم پزشکی می‌تواند به شما راهنمایی کند که آیا شنت مغزی مناسب درمان شماست یا نه. آن‌ها به شما در مورد مزایا و معایب شنت مغزی، ریسک‌ها و تدابیر پس از عمل جراحی نیز آگاهی می‌دهند.

با توجه به اینکه شنت مغزی یک روش جراحی است، ممکن است با خطرات و عوارض مرتبط با عمل جراحی همراه باشد. بنابراین قبل از تصمیم‌گیری نهایی، لازم است با پزشکان درباره تمام جزئیات مشورت کنید و سوالات خود را بپرسید تا تصمیم درستی بگیرید. این توصیه محدود به شرایط ویژه هر فرد است و نمی‌توان آن را به‌عنوان بهترین شیوه برای همه افراد در نظر گرفت. بنابراین مهم است که تشخیص و درمان خود را با توجه به مشاوره پزشکی حرفه‌ای و تخصصی انجام دهید.

درمان با جراحی شنت مغزی

شنت مغزی به بیمارانی که با بیماری‌هایی مانند هیدروسفالی، نوروفیبروماتوز نوع 1، صرع و دیگر اختلالات ناشی از تشدید فشار مغزی روبرو هستند، کمک می‌کند. با جراحی و نصب شنت، فشار مغزی بهبود می‌یابد و علائم مرتبط با آن مانند سردرد شدید، تهوع، استفراغ و تنگی نفس کاهش می‌یابند. این فرآیند به بیماران امکان می‌دهد به طور مستقل و با کیفیت‌تری زندگی کنند. با این روش، بیماران می‌توانند فعالیت‌های روزمره خود را بهبود داده و به تحصیلات و شغل خود ادامه دهند. با این حال، جراحی شنت مغزی همچنین دارای برخی عوارض و مشکلات محتمل است. لذا قبل از تصمیم‌گیری درباره انجام این جراحی، بهتر است با پزشک خود مشورت کنید و تمام جنبه‌های مثبت و منفی را در نظر بگیرید.

بهبود کیفیت زندگی با شنت گذاری

مغز به عنوان مرکز کنترل برای تمام فعالیت‌های بدنی و ذهنی ما عمل می‌کند. بهبود کیفیت زندگی افراد بعد از نصب شنت مغزی به دلیل کاهش علائم بیماری و افزایش توانایی‌های عملکردی اتفاق می‌افتد. این فرآیند می‌تواند منجر به بهبود قابل توجهی در روحیه و احساسات فرد شود. با بهبود عملکرد جسمانی و ذهنی، فرد قادر است در کارها و فعالیت‌های روزمره خود مستقل‌تر باشد. همچنین افراد می‌توانند از زندگی فعال و پر انرژی‌تری لذت ببرند. بنابراین استفاده از شنت مغزی می‌تواند نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی افراد با مشکلات مغزی ایفا کند و به آن‌ها کمک کند تا به صورت مستقل و بهتری زندگی کنند.

شناخت بهتر شنت مغزی؛ عملکرد و اثرات جانبی

عملکرد شنت مغزی از طریق پر شدن و تخلیه نمودن مایع نخاعی مغزی به منظور کاهش فشار درون جمجمه است. اثرات جانبی شنت مغزی می‌تواند شامل عفونت، نارسایی تنفس، خواب‌آلودگی، سردرد، التهاب و خونریزی از محل عمل جراحی و یا شکستگی لوله شنت باشد. علاوه بر این، ممکن است در برخی افراد، عملکرد نامناسب لوله و نیاز به تنظیمات مکرر باعث مشکلاتی مانند عدم کنترل سطح فشار مایع اضافی مغزی یا انسداد شنت شود. قبل از جراحی، پزشک باید به طور دقیق از شرایط بالینی بیمار آگاه شود و بررسی‌های مجدد و منظمی برای رصد و کنترل عوارض و اثرات جانبی احتمالی انجام دهد. همچنین بیمار باید از نکات مراقبت پس از عمل و نشانه‌هایی که به پزشک خود گزارش می‌دهد، آگاهی کافی داشته باشد.

شنت مغزی و درمان بیماری‌های مغزی مزمن

شنت مغزی عمدتاً برای درمان بیماری‌هایی مانند هیدروسفالی، صرع، پارکینسون، تومورهای مغزی و اختلالات مغزی استفاده می‌شود. این فرایند امکان کاهش فشار درون جمجمه و بهبود علائم بیمار را فراهم می‌سازد. شنت مغزی یک روش مؤثر و پایدار در درمان بیماری‌های مغزی مزمن است. با اعمال این روش، بالا بردن کیفیت زندگی بیماران و کاهش علائم ناخوشایند مربوط به بیماری‌های مغزی میسر است. البته قبل از تصمیم‌گیری برای شنت مغزی، باید مشاوره کافی با پزشک متخصص صورت گیرد و عوارض و مزایای مربوط به این روش مورد بررسی دقیق قرار گیرد. فناوری شنت مغزی به طور مستقیم بر خود علائم بیماری‌ها تأثیر نمی‌گذارد، اما با کنترل مایع مغزی و کاهش فشار درون جمجمه، بهبودی در علائم و عملکرد بیماران را ایجاد می‌کند. شنت مغزی عموماً توسط یک تیم پزشکی متخصص انجام می‌شود و نیاز به جراحی وارد کردن شنت درون جسم بیمار دارد. این فرآیند ریسک‌هایی همچون عفونت و خونریزی را به همراه دارد، اما با رعایت دقیق دستورات پزشکان معالج، میزان مخاطرات کاهش می‌یابد. با پیشرفت تکنولوژی، شنت‌های مغزی همچنین قابلیت اتصال به دستگاه‌های الکترونیکی برای کنترل هوشمند مایع مغزی و ضبط داده‌های مربوط به سلامت مغز را دارند. این امکان به پزشکان کمک می‌کند تا اطلاعات دقیقی را در مورد وضعیت بیماران به دست آورده و برنامه‌های درمانی خود را بهینه‌سازی کنند.

مراقبت‌های پس از شنت‌گذاری

مراقبت‌های پس از جراحی شنت مغزی، مجموعه‌ای از تدابیر و مراقبت‌های پزشکی است که برای بهبود و بازگشت سلامتی بیماران پس از اجرای عمل جراحی شنت‌گذاری اعمال می‌شود. این مراقبت‌ها در جهت کاهش خطرات مرتبط با عمل جراحی، بهبود کیفیت زندگی بیمار و حفظ نتایج درازمدت عمل صورت می‌گیرد. پس از شنت‌گذاری، بیمار باید در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شود. در این مراحل اولیه، پارامترهای حیاتی بیمار نظارت می‌شوند و در صورت لزوم، داروها و تجهیزات مورد نیاز به بیمار تجویز می‌شود. همچنین مراقبت‌های پس از عمل شامل توصیه‌های مربوط به فعالیت‌های روزمره، تغذیه مناسب، ویزیت‌های مرتب با پزشک معالج، انجام آزمون‌های تشخیصی و استفاده از داروها و در صورت لزوم، نیاز به فیزیوتراپی و روان‌درمانی است. مراقبت‌های پس از شنت‌گذاری بسته به وضعیت هر بیمار متفاوت است و باید تحت نظر پزشک معالج قرار گیرد. اطلاعات کافی درباره مراقبت‌های پس از عمل، بهبود سریع‌تر و کیفیت زندگی بهتر بیمار را تضمین می‌کند.

خطرات ناشی از شنت‌گذاری

همانطور که پیشتر نیز اشاره کردیم تعبیه شنت مغزی یک روش جراحی است که برای درمان برخی از مشکلات عصبی مانند هیدروسفالی و تشنج ناشی از فشار زیاد درون جمجمه به کار می‌رود. با این حال این روش همراه با برخی خطرات و عوارض قابل توجه است. یکی از خطرات اصلی تعبیه شنت مغزی، عفونت است. عمل جراحی باز کردن جمجمه و وارد کردن شنت به داخل سیستم عصبی می‌تواند باعث ورود باکتری‌ها به مغز و عفونت شود. علاوه بر این، احتمال خراب شدن لوله‌های شنت، انسداد یا جابجایی شنت نیز وجود دارد که می‌تواند منجر به عوارض جدی مانند فشار زیاد درون جمجمه، خونریزی یا خون‌رسانی نامناسب به مغز شود.

عوارض دیگری که ممکن است ناشی از تعبیه شنت مغزی باشد، عبارتند از: سفتی در جمجمه به دلیل عمل جراحی، تشکیل گرانولوم (توده‌های التهابی) در نقطه ورود شنت، عوارض مربوط به فشار مغزی مانند سردرد و تنگی نفس و عوارض عمومی جراحی مانند خونریزی مغزی، عفونت‌های دیگر بدن و مشکلات در بهبودی پس از عمل.

عمل تعبیه شنت مغزی چقدر طول می‌کشد؟

طول زمان انجام عمل شنت‌گذاری بستگی به عوامل مختلفی دارد. برخی از عوامل مؤثر بر طول زمان عمل تعبیه شنت مغزی عبارتند از:

وضعیت بالینی بیمار

شدت بیماری

سابقه پزشکی بیمار

میزان علائم و نشانه‌های هیدروسفالوس

پیچیدگی عمل جراحی

و تجربه پزشک انجام دهنده.

به طور کلی، عمل تعبیه شنت مغزی ممکن است بین یک تا چند ساعت به طول بینجامد. البته باید توجه داشت که طول دقیق عمل به عوامل فوق‌الذکر و همچنین موارد دیگری که در هر بیمار متفاوت است، بستگی دارد. پس از عمل، بیمار نیاز به مراقبت و پیگیری دقیق خواهد داشت تا عوارض یا مشکلات احتمالی را کنترل کند و تا بهبودی تسریع شود.

آیا عمل شنت گذاری مغزی محدودیت سنی دارد؟ درباره محدودیت سنی برای عمل شنت گذاری، باید توجه داشت که شرایط هر بیماری منحصر به فرد است و باید بر اساس نیازهای درمانی آن فرد تصمیم گرفت. اگرچه تعدادی از بیماران جوان‌تر ممکن است برای جراحی آمادگی بیشتری داشته باشند، اما عمل شنت گذاری مغزی در اصل به محدودیت سنی خاصی تکیه نمی‌کند. عوامل دیگری مانند وضعیت جسمی و عمومی بیمار، بیماری اولیه و عوارض جانبی احتمالی نیز در تصمیم‌گیری در مورد صلاحیت بیمار برای انجام این عمل جراحی مهم هستند. بنابراین برای تعیین صلاحیت بیمار برای عمل شنت گذاری مغزی نیاز به مشاوره و ارزیابی دقیق توسط تیم پزشکی متخصص است. آن‌ها با بررسی وضعیت کامل بیمار، شرایط سنی، عوامل مربوطه و تجربه خود درمانگر، تصمیم مناسبی را در مورد صلاحیت بیمار برای انجام عمل شنت گذاری مغزی خواهند گرفت.

Reference:

1. Lund-Johansen M, Svendsen F, Wester K. Shunt failures and complications in adults as related to shunt type, diagnosis, and the experience of the surgeon. *Neurosurgery*. 1994;35(5):839-44.
2. WOOD JH, BARTLET D, JAMES JR AE, UDVARHELYI GB. Normal-pressure hydrocephalus: Diagnosis and patient selection for shunt surgery. *Neurology*. 1974;24(6):517

تهیه کننده : سعیده عباسی رابط آموزش بخش جراحی اعصاب

بیمارستان مهر حضرت عباس

پاییز ۱۴۰۴